

Chemické laboratórium - 125 pokusov : Nebezpečné látky a zmesi

Ako sú označené a ako s nimi správne zaobchádzať

V nasledujúcom texte uvádzame zoznam chemikálií obsiahnutých v tejto chemickej súprave, ako aj chemikálie, ktoré vzniknú chemickými reakciami a sú klasifikované ako nebezpečné látky alebo nebezpečné zmesi.

V zozname sa pre každú látku uvádzajú výstražné upozornenia a bezpečnostné pokyny na zabránenie nebezpečenstvu. Na okraji nájdete príslušné výstražné piktogramy a kľúčové slovo pre rozsah nebezpečenstva: **VAROVANIE** vyjadruje malé potenciálne riziko a **NEBEZPEČENSTVO** znamená zvýšené alebo významné riziko.

Obrázok vpravo zobrazuje výstražné piktogramy uvedené v nasledujúcom zozname látok. Text pod každým z nich uvádza nebezpečenstvo spojené s látkami, ktoré sú označené piktogramom. Látka označená piktogramom môže byť spojená s jedným alebo viacerými nebezpečenstvami a v takom prípade je táto látka označená viacerými piktogramami. Napríklad síran meďnatý(II) (Cooper sulfate) je zdraviu škodlivý a má dráždivé účinky. Nasledujúci zoznam vám umožní presne zistiť riziká vyplývajúce z použitia chemickej látky.

Piktogramy sú súčasťou nariadenia (ES) č. 1272/2008, tiež nazývaného nariadenie GHS. GHS znamená globálne harmonizovaný systém, ktorého cieľom je dosiahnuť klasifikáciu a označenie nebezpečných látok a zmesí, ktoré sú jednotné na celom svete.

Piktogramy GHS nahrádzajú predchádzajúce výstražné symboly oranžovej farby, ktoré boli na okraji.

Napríklad tento piktogram ...

... nahrádza symboly nebezpečnosti škodlivé pre zdravie a dráždivosť.

Látka/zmes spôsobuje

- koróziu (zničenie) kovov
- pálenie kože
- vážne poškodenie očí

Látka / zmesi

- pri požití, kontakte s pokožkou alebo vdýchnutí je akútne škodlivá pre zdravie
- dráždi pokožku, oči a dýchacie cesty
- má senzibilizačný účinok na pokožku
- má narkotický účinok

Látka / zmes je

- akútne veľmi toxická
- dlhodobo veľmi toxická alebo toxická pre vodné organizmy

Nepretržitá 24-hodinová konzultačná služba pri akútnych intoxikáciách s celoslovenskou pôsobnosťou:
+421 2 54 774 166

Kontakt:

Národné toxikologické informačné centrum UNB

[Nemocnica akad. L. Déreza, Limbová 5, 833 05 Bratislava \(Pavilón D\)](#)

Mobil: 0911 166 066, Fax: 02/ 54 774 605, E-mail: ntic@ntic.sk, Web NTIC: www.ntic.sk

VÝSTRAHA

Síran amónny železitý (Ammonium iron(III)sulfate) - Spôsobuje vážne podráždenie očí. Spôsobuje podráždenie pokožky. PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Opatrne niekoľko minút vyplachujte vodou. Ak je to možné, odstráňte z očí kontaktné šošovky. Pokračujte v oplachovaní. Ak podráždenie očí pretrváva: Vyhľadajte lekársku pomoc. PRI KONTAKTE S POKOŽKOU: Umyte veľkým množstvom vody a mydla.

NEBEZPEČENSTVO

VÝSTRAHA

Hydroxid vápenatý (Calcium hydroxide) - Spôsobuje vážne poškodenie očí. Môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest. Spôsobuje podráždenie pokožky.

Zabráňte vdychovaniu prachu. Noste ochranné rukavice a ochranné okuliare. PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Niekoľko minút ich opatrne opláchnite vodou. Ak je to možné, odstráňte z očí kontaktné šošovky. Pokračujte v oplachovaní. Okamžite volajte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÉ CENTRUM alebo lekára. Upozornenia sa vzťahujú aj na vodný roztok, nazývaný vápenná voda (pozri Experimenty 9 a 10).

VÝSTRAHA

Kyselina citrónová (Citric acid) - Spôsobuje vážne podráždenie očí.

PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Opatrne niekoľko minút vyplachujte vodou. Ak je to možné odstráňte z očí kontaktné šošovky. Pokračujte v oplachovaní. Ak podráždenie očí pretrváva, vyhľadajte lekársku pomoc.

VÝSTRAHA

Hexakynoželezitan draselný (II) (Potassium hexacyanoferrate (II))

Škodlivý pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami. Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Postupujte podľa odporúčania na str. 19 alebo inde v návode.

Síran meďnatý (Cooper(II) sulfat) - Škodlivý po požití. Spôsobuje vážne podráždenie očí. Spôsobuje podráždenie pokožky. Vysoko toxický pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami.

PRI KONTAKTE S POKOŽKOU: Umyte veľkým množstvom vody a mydla. PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Niekoľko minút ich opatrne opláchnite vodou. Ak je to možné, odstráňte z očí kontaktné šošovky. Pokračujte v oplachovaní. Ak podráždenie očí pretrváva: Vyhľadajte lekársku pomoc. Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Postupujte podľa pokynov na likvidáciu (str. 75).

VÝSTRAHA

Uhličitan sodný (Sodium carbonate) - Spôsobuje vážne podráždenie očí.

Zabráňte vdychovaniu prachu. Noste ochranné rukavice. PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Niekoľko minút ich opatrne opláchnite vodou. Ak je to možné, odstráňte z očí kontaktné šošovky. Pokračujte v oplachovaní. Ak podráždenie očí pretrváva: Vyhľadajte lekársku pomoc.

VÝSTRAHA

Peroxid vodíka (3%) (Hydrogen peroxid). Spôsobuje vážne podráždenie očí.

Noste ochranné rukavice a ochranné okuliare. PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Niekoľko minút ich opatrne opláchnite vodou. Ak je to možné, odstráňte z očí kontaktné šošovky. Pokračujte v oplachovaní. Ak podráždenie očí pretrváva: Vyhľadajte lekársku pomoc.

VÝSTRAHA! Pre všetky chemikálie platí nasledovné: Uchovávajú ich uzamknuté. Uchovávajú mimo dosahu detí.

PO POŽITÍ: Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a majte poruke obal alebo etiketu výrobku.